

RESULTATEN BROEDVOGEL-INVENTARISATIES BIJ NUENEN IN 1991

Inleiding

De vogelwerkgroep heeft in 1991 een aantal broedvogelinventarisaties uitgevoerd in de omgeving van Nuenen op verzoek van de Werkgroep Groengebied Eindhoven - Helmond.

Deze werkgroep is bezorgd over de uitbreidingsplannen van de groeikernen Eindhoven en Helmond en verzamelt in het kader hiervan informatie over het voorkomen van dieren en planten.

Dit verslag geeft beknopt de resultaten van de inventarisaties weer. Gedetailleerde gegevens (waaronder verspreidingskaarten) zijn naar de werkgroep gestuurd.

Medewerkers

De volgende leden van onze werkgroep hebben aan de inventarisaties meegewerkt: Bram Aarts, Harold Bierens, Peer Busink, Piet van Happen, Tom Heijnen, Huub Knubben, Harrie de Louweren, Yves Martens, Guus Nas, Chris van Turnhout, Gerrit Vink, Albert Vrijaldenhoven, Jan Wouters en Pieter Wouters.

Op deze plaats een woord van dank voor hun inzet!

Methode

De Werkgroep Groengebied heeft het gebied tussen Eindhoven en Helmond verdeeld in een groot aantal telgebieden. Hiervan hebben wij er dit jaar zeven onderzocht. In totaal beslaan deze zo'n 575 ha. Drie van de gebieden zijn agrarisch (gras- en bouwlanden), de overige bestaan overwegend uit bos (vrijwel geheel naaldhout) met in enkele telgebieden kleine stukjes hei.

Tabel 1. Overzicht van de onderzochte gebieden

De zeven gebieden zijn 's ochtends op drie tot vier dagen onderzocht. Het onderstaande staatje geeft hiervan een overzicht. A = overwegend agrarisch gebied, B = overwegend bos.

Gebied	Datum	Tijd	Datum	Tijd	Datum	Tijd
A 19	13-4	6.10- 6.55	4-5	5.45-7.50	28-5	5.00-7.10
A 31	13-4 18-6	7.00- 8.45 9.30-13.30	4-5	8.00-8.50	27-5	5.00-8.45
A 32	13-4 17-6	5.50- 7.45 10.15-14.00	4-5	5.50-8.30	1-6	4.50-6.30
B 33	13-4 15-6	7.45- 9.00 6.30- 8.00	4-5	7.25-8.40	1-6	5.00-6.30
B 34	13-4 15-6	5.50- 8.40 4.30- 6.55	4-5	5.40-7.45	1-6	5.00-8.05
B 35	13-4 15-6	5.00- 7.45 4.30-6.30	4-5	5.45-7.25	1-6	6.30-8.00
B 36	13-4	5.55- 7.50	4-5	5.40-7.45	1-6	6.30-8.30

Zoals te zien is, zijn er geen avond- en nachtbezoeken gebracht. Dit betekent uiteraard, dat bijv. uilen gemist zijn. Daarnaast moet opgemerkt worden, dat de bossen niet op roofvogelhorsten onderzocht zijn, waardoor er geen inzicht in de roofvogelstand is. Tot slot moet er met nadruk op gewezen worden, dat het aantal bezoeken klein was, waardoor ongetwijfeld behoorlijk wat territoria aan de aandacht ontsnapt zijn.

De methode van inventariseren was hetzelfde als die, die in het kader van het Avifauna-onderzoek midden en oost Brabant van de provincie Noord-Brabant is gehanteerd. Een groot aantal algemene soorten is uitsluitend gescoord op aan/afwezigheid per kilometerhok. Van de overige soorten zijn waarnemingen, die duiden op een territorium (zoals zang, balts) ingetekend op topografische kaarten. Na afloop van de inventarisaties zijn de waarnemingen geïnterpreteerd en is het aantal territoria bepaald.

Resultaten

In de gebieden zijn de volgende algemene soorten vastgesteld (dit zijn de soorten die alleen op aanwezigheid per kilometerhok zijn gescoord):

Soort	Gebied 1	3	3	3	3	3	3
	9	1	2	3	4	5	7
Ekster	x	x	x				x
Fazant	x	x	x	x	x		x
Fitis	x	x	x	x	x	x	x
Goudhaan	x		x	x	x	x	x
Groenling		x	x				
Heggemus	x	x	x	x	x	x	x
Houtduif	x	x	x	x	x	x	x
Huismus	x	x	x				x
Kauw		x	x	x	x	x	x
Koekoek		x	x				x
Koolmees	x	x	x	x	x	x	x
Matkop	x		x	x	x	x	x
Merel	x	x	x	x	x	x	x
Pimpelmees	x	x	x	x	x	x	x
Ringmus		x	x				x
Roodborst	x	x	x	x	x	x	x
Spreeuw	x		x	x	x		x
Staartmees			x	x	x	x	
Tjiftjaf	x	x	x	x	x	x	x
Tuinfluitier	x	x	x	x			x
Turkse Tortel		x	x				
Vink	x	x	x	x	x	x	x
Vlaamse Gaai	x	x	x	x	x	x	x
Waterhoen		x				x	
Wilde Eend	x	x	x				x
Witte Kwikstaart	x	x	x		x		x
Winterkoning	x	x	x	x	x	x	x
Zanglijster		x	x				x
Zwarte Kraai	x	x	x	x			x
Zwartkop	x	x	x	x	x	x	x

Van de soorten, die op de lijst van per kilometerhok te scoren soorten stonden, zijn alleen Gierzwaluw en Meerkoet niet aangetroffen. Het geringe aantal telgebieden waarin Zanglijsters zijn vastgesteld komt vermoedelijk door de late start van de inventarisaties.

Van de soorten die ingetekend werden zijn de volgende aantallen territoria vastgesteld:

Soort	----- Gebied -----							To- Taal
	19	31	32	33	34	35	37	
Boerenzwaluw	1	9	6	1			+	> 17
Bonte Vliegenv.				1				1
Boomkruiper	1		1		5		2	9
Boomleeuwerik					1			1
Boompieper	1			5-6	7	3	6	22-23
Bosrietzanger		1		1				2
Braamsluiper			1					1
Buizerd					0-1			0-1
Dodaars					1			1
Fluiter					1			1
Geelgors	1			1	3	1		6
Gekr. Roodst.		1	2	1	3		2	9
Grasmus		6	3	1	1			11
Grauwe Vliegenv.					1			1
Groene Specht			2	2	1-2		1-2	6- 8
Grote B. Specht			1-2	1-2	5	2-3	2	11-14
Grote Lijster					0-1	2		2- 3
Holenduif				2	1		0-1	3- 4
Kievit		±11	6-10				1	18-22
Kneu	1	10	3					14
Kuifmees	2		3	14	27-28	6	5	57-58
Patrijs		6	4		1		1-2	12-13
Scholekster			1					1
Sperwer					1			1
Spotvogel			1					1
Torenavalk		2		0-1	0-1			2-4
Tortelduif				1	3			4
Veldleeuwerik		2						2
Zwarte Mees	1		3	4	17-19	7	5	37-39
Zwarte Roodst.		5-6					1	6- 7
Zwarte Specht				1-2	2	1		4- 5

Met name het grote aantal Kuifmezen en Zwarte Mezen in telgebied 34 was opvallend. De vastgestelde dichtheid bedroeg hier resp. 36 en 24 paren per 100 ha. Het aantal Zwarte Spechten is behoorlijk; ook in de bossen rondom de onderzochte telgebieden werd deze soort vaak gehoord. Veldleeuweriken werden bedroevend weinig gevonden. Voor de rest komen de telgebieden overeen met het arme karakter, dat ook elders in Noord-Brabant zo karakteristiek is.

Tom Heijnen.